

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și Dr. Silviu Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiu, Strada Urezului Nr. 41.
Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
Administrația gazetel.

Un șir cu litere mărunte întâia-ora 1 cor.
a doua și a treia-ora 80 fileri.

Demnitate sau patimi înjositoare?

— In atențiunea preoțimii. —

De Dr. Gheorghe Comșa.

Redeșteptarea mântuitoare, care a început să imprăștie microbii ce pluteau peste multe capete ale persoanelor încredințate a conduce soarta dreptmăritoarei noastre biserici, este pe cale de a fi trimisă în surghiun. Cel puțin așa se pare, fiindcă față de duhul de primenire pregătit de venerabila preoțime în preajma congresului, suntem făcuți luători de seamă, că „lumea se pregătește pentru un fel de luptă absolut inoportună”.

Aceste cuvinte le putem citi în numărul din 11 Martie st. n. al ziarului „Patria”. Ba avem neplăcerea să citim și următoarele:

„Noi dorim, ca preoții noștri să fie la înălțime, cum au fost deatâteaori în trecut și în discuțiile lor, care trebuie să fie principiare, să nu coboare patimi înjositoare, care oferă spectacole nedemne de vremile pe care le trăim”. Scurt și cuprinzător. Autorul celor citate — pe semne — ține că preoțimea noastră e capabilă să coboare patimi înjositoare în discuțiile congresului. Zisa aceasta n'o înțelegem, câtă vreme recunoaște, că preoții noștri au fost la înălțime deatâteaori în trecut.

Constat însă, că să recere și aici o întreprindere: nu deatâteaori, ci totdeauna s'a purtat preoțimea cu demnitate în trecut. Anumiți conducători ai preoțimii n'au fost la înălțime, deci cel mult despre dânșii ar putea zice că au fost la înălțime deatâteaori. Dar anumitor conducători de azi ai bisericii nu li se poate da nici calificativul acesta, pentru că prin înstrăinarea școlilor confesionale într'adevăr au înscenat spectacole, de care lumea românească n'a mai văzut.

Au doară a fost plin de demnitate spectacolul aranjat cu ocaziunea concursului dat la răpirea focarelor de lumină zidite cu bani grei și cu sudoarea muncii credincioșilor noștri einștiți? Ce se alegea de noi dacă nu învingea adevărul cauzei mari a națiunii române? Izbânda cauzei noastre nu cere oare acum pedepsirea celor ce a stânjenit-o? Să-i lăsăm să se bucure împreună cu noi de izbânda dreptății? Să apară și acum ca mai ieri alaltăieri: puternici, îndrăsneți

la extrem, încunjuțați de cinste nemeritată, ei oameni lipsiți de mustrearea cugetului?

Să răspundem cu Scriptura. Cartea Pildelor lui Solomon (cap 11 v. 30) zice: „Din rodul dreptății crește popul vieții: iar sufletele călcătorilor de lege se vor lua fără de vreme”.

Testamentul nou ne obligă să întoarcem la adevăr pe cei rătăciți:

„De se va rătăci cineva între voi dela adevăr, și îl va întoarce cineva pe el: să știe, că acela ce a întors pe păcătos dela rătăcirea lui, va acoperi multime de păcate” (Iacob 5, 19—20).

Avem destule păcate de acoperit. Cel mai îngrozitor între altele este materialismul, iubirea de argint. Nu ridicăm acuză personală asupra nimănui, dar în baza principiilor cari ne obligă să întoarcem pe rătăciți la calea cea bună, suntem datori să zdrobim germenul iubirii de argint. Celce au dovezi de adus să vină cu ele la locul competent ca încă aici pe pământ să se împlinească ceea ce zice Scriptura:

„Pierde-se pre sine celce ia daruri, iar celce urăște luarea de daruri viu va fi” (Pildele lui Solomon 15, 28).

Prin spini și nu pe drumuri nedede trebuie să calce iubitorii de argint. Doar tot înțeleptul Solomon zice: „Căile celui ce ia daruri cu nedreptate în sânuri nu sporesc, și cel necurat se abate din căile dreptății” (17, 24).

În epistola către Timotei cap 6 vers 10 citim: „Rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint, care unii pofindu-o au rătăcit din credință și s'au pătruns cu dureri multe”.

În adevăr iubirea de argint e rădăcina tuturor relelor. Celce se fac vinovați de dansa nu pot da garanție că nu au însușirile celor chemați a fi paznicii celor mai sfinte comori încredințate bisericii lui Hristos.

Biserica cea vie nu poate tolera precupeție nicăiri. Mântuitorul n'a lăsat ca din biserică să se facă adăpost pentru negustori de comori naționale consfințite prin legile dumnezeiești.

Deaceea se cere darea la iveală a tuturor abuzurilor care s'ar fi săvârșit din partea oricărei persoane bisericești încredințată a administra taiele sfinte.

Preoțimea noastră atunci se face demnă de chemarea ei, când nu tolerează scăderile oamenilor, cari nu cunosc decât povârnișul căderii.

Să ne ferim de cadere pe povârniș. Să fim demni, căci noi suntem contribuenți ai credinții și a tuturor comorilor naționale. Patimile înjositoare voim să le sfărâmam, cum s'a sfărâmat vitelul de aur al jidovilor.

Ministrul Vaida despre sfârșitul conferinței de pace.

Ministrul Al. Vaida, care se află de prezent la Paris, a vorbit cu un gazetar, despre felul cum au fost primiți Românii la Paris și ce reușită au avut. Cătră sfârșitul convorbirei, gazetarul i-a pus următoarea întrebare: Când se va sfârși conferința? La această întrebare a primit următorul răspuns: Aliații caută să grăbească sfârșitul conferinței și nădăduiesc că la sfârșitul lunii de față sfătuirile de pace se vor putea iscăli, iar în luna Maiu credem că se va iscăli și pacea întreagă. În tot cazul nădăduim că după încheierea păcii, prieteniile ce s'au încheiat între aliați și România și cari s'au întărit și prin multe alte legături vor fi dezvoltate și înmulțite pentru alcătuirea unor legături întinse și folositoare României-mari.

Cum stă pacea?

Dările de seamă ale comisiunilor nu au putut fi sfârșite până zilele trecute. Se crede că în săptămâna aceasta statorirea noilor hotare germane va putea fi sfârșită afară de hotarele de cătră apus, a căror stabilire depinde de comitetul suprem al aliaților. Tot în cursul săptămânii se va hotări și împărțirea fostelor state austro-ungare, afară de marea adriatică, care este păstrată spre hotărîre tot consiliului suprem al aliaților.

Imprumutul nostru.

Imprumutul național emis de Statul Român prin Consiliul dirigent, Resortul finanțelor, Sibiu.

Pentruca să-și acopere cheltuelile lor de războiu, Ungurii au cerut opt rânduri de împrumuturi de războiu dela cetățenii fostei și reposatei Ungarii, silindu-i în feluri și chipuri să subscrie și să plătească cât mai mult în visteria cea fără fund a cheltuielilor de războiu.

Dar dela marea adunare națională din Alba-Iulia încoace, poporul nostru a scăpat de sila unguerească de a da și mai departe împrumut statului unguerească. Nimeni nu greșește deci, dacă zice, că fără să fi răsunat glasul poporului nostru la Alba-Iulia, până astăzi ungurii ar fi făcut și al noulea, ori poate și al zecelea împrumut de războiu, adecă să ne sugrume chiar cu banii noștri.

Ne-a scăpat însă Dumnezeu de astfel de împrumuturi unguerești de stat și astăzi, cum vedeți, adunăm bani pentru împrumutarea statului nostru.

Greșește însă mult și chiar în paguba sa tot Românul, care ar fi ispitit să creadă, că împrumutul nostru, împrumutul național al Statului Român, este de acelaș fel, ca și împrumuturile adunate până acum de unguri.

Mai întâi de toate lipsește sila, ce o făceau ungurii la adunarea subscrierilor.

La împrumutul nostru românesc lucrul de căpetenie este plata, iar nu iscălitura. Așa dară plătește numai cine vrea și numai cine are *coroana de pe fundul lăzii sau pe la bănci*, având în vedere, că omul nici cu gândul nu gândește, și vine odată ziua, când trebuie să o rupem și cu coroanele unguerești, cum am rupt-o la Alba-Iulia cu stăpânirea unguerească. Mulți zic chiar că și până acum ar fi trebuit să facem moartea coroanelor, după-ce avem odată banii noștri românești.

Mai repede decât gândește omul, vine ziua, când avem să ne răfuim cu coroanele odată pentru totdeauna și să ne ținem de acum înainte banii noștri românești. De altă parte, ținând coroanele pe fundul lăzii, cum era obiceiul, ori punându-i la bănci, iar nu-i bine. Multe bănci nu mai plătesc nici două la sută, câtă vreme se știe că obiceiul era să se socotească cinci la sută dobândă pentru depuneri, ba chiar și mai mult.

Statul român plătește pentru banii împrumutați lui cinci la sută ca dobândă.

Judecând bine aceste două lucruri, și văzând că obligațiunile (adecă bonurile de tezaur) ce le dă statul român poporului pentru bani împrumutați aduc și cinci la sută, dar mai garantează și așteptarea în liniște a răfuiei cu coroanele, fiindcă statul român replătește acest împrumut de acum în patru ani în bani românești, după cum le va fi prețul coroanelor pe atunci (dar cel puțin un leu pentru două coroane), e ușor de înțeles, că tot românul, care ține la averea lui, dar mai ține și la datorința lui de cetățean al statului român, va grăbi de bună voie să scape de coroane, dându-le în grija Consiliului dirigent. Foile noastre au arătat chiar și până acum de multe ori, că prețul coroanelor scade mereu.

Imprejurările, între cari noi am pus mâna pe stăpânirea țării noastre strămoșești, sunt fără îndoială foarte grele. Însă statul român, sprijinit de toată suflarea românească le va răsbi pe toate. Chiar despre partea banilor românești le mai licărește cea din urmă schinteie de nădejde a dușmanilor poporului nostru, crezând că ne vor zădărnici hotărârea bărbătească dela Alba-Iulia, că vor zădărnici unirea tuturor fraților români într-o țară. Această nădejde a unguerilor se stinge însă la o singură suflare a poporului nostru, care grăbește din toate părțile cu averea sa, să întărească visteria statului român. *De bani străini nu avem nevoie. De coroane vrem să ne scăpăm, să le dăm în mâna Consiliului dirigent, să le tragă*

socoteala unguerilor. Așadară, cine ține morțiș la coroane, se face prin aceasta un dușman al României, și va avea să sufere urmările faptei sale când se va trezi la cea din urmă răfuială.

Mai este o mare deosebire între împrumutul nostru național și între împrumuturile de război unguerești.

Ei și noi!

Ei căutau să amăgească lumea, arătând pe hârtie sume mari, ce s'ar fi scris, dar plata banilor: câți peri în palmă. Lor le era de ajuns, ca guvernul se arete, că s'a scris atâta și atâta, pentru ca să dea poruncă să se tipărească mai departe la bani de hârtie. Mai pe urmă, când s'au săturat de atâta tipărit, au început să tipărească numai pe o parte. Acoperirea, ca-n palmă.

Imprumutul nostru lovește cuiul în cap. Nu se îngăduie plățirea sumei subscrise în rate. Trebuie plătit capitalul întreg la subscriere, asta însemnează, că atâtea s'au și plătit. Mai departe nu se îngăduie încărcarea peste măsură a bonurilor subscrise cu împrumuturi așa-numite de lombard. Adecă noi zicem: ai dat banii pe patru ani, atunci, pe patru ani, dați să fie.

Cum am amintit mai sus, subscriitorii împrumutului național primesc în schimbul banilor plățiți: bonuri de tezaur (un fel de obligațiuni de stat, prin care statul se recunoaște a fi dator cu cutare sumă de bani, împrumutătorului). Bonurile de tezaur aduc o dobândă de cinci la sută. Dobânda se va plăti tot la șase luni și anume cu totul de opt ori pentru opt cupoane în vreme de opt jumătăți de an.

Primul cupon de dobândă se va plăti subscriitorilor la prima August în vara anului acestuia, adecă după patru luni, în loc de șase luni.

Ca plată se primesc numai coroane. Se primesc și bonurile de casă ale băncii austro-ungare.

FOIȘOARĂ

Furtuna.

Eri.. și azi... și mâine iară... tot acelaș cer senin!
Cerule frumos de toamnă, plin de stele scilpitoare,
Ce n'ași da ca și-altădată, slavei tale să mă'nchin...
Basmul nopților senine cine stă să-l mai asculte?...
Adormit cum stai cu totul în bătrâna ta splendoare,
Cerule cu stele multe
Azi... tăcerea ta mă doare...

De-ași putea... și-ași rupe'n două tot albastrul împetrit...
Și din haina ta măreață, cerule, 'mi-ași face-o plasă
Și-ași sbura-o cu mânie din apus la răsărit...
Ași cuprinde 'n ea oștirea cea vitează... așa trezi-o,
S'o vad mare furioasă cum se 'nalță și se lasă
Mâine când s'o face zi
In Ardeal, la noi acasă!

Să răsune 'n tot văzduhul numai cântec de-oșel;
Codrii și-or svârli copacii până 'n cer de bucurie...
Oltul va vui năpraznic și va 'ntineri și el.
Mureșul va duce Tisei toată ura lui străbună...
Și-o să sufle-o viață nouă peste 'ntreaga 'mpărăție,
Ce de-atâta voie bună
S'o clinti din temelie!...

Cânte îngerii din ceruri... urle diavolii din iad...
Peste toate răsuna-va zurut de lanțuri grele,
Brațe tinere vinjoase s'or întinde ca un vad...
Și purtați pe sus ne-om duce, legănați la sân de frate,
Până 'n pusta mohorâtă strejuită de castele,
Ce cădea-vor dărâmate
De furtuna țării mele!...

Vom trăi în ziua-aceea într'o clipă mii de vieți...
Porțile de pe la temniți, numai fier... numai zăvoare...
Vor cădea topite'n focul sfânt al dalbei dimineți...
Spulbere-se odat' blestemul cel purtăm de-atâta vreme!
Doamne, fă să vad cu ochii cum răsare iarăși soare
Pe Ardealul care geme,
Țară fără sărbătoare...

Fă să pot și eu aprinde focurile la hotar!...
Flăcările să se 'nalțe, să se sbată și să crească
Pe pământul până'n ceruri prefăcut într'un altar...
Din trufia seculară doar cenușa să rămână;
Vor cădea cetăți mărețe, tronuri or să se clinească...
Și s'o prăbuși 'n țărână
Pân' și pajura crăiască!...

Impărate, fă-ți o cruce că s'apropie furtuna!...
Și... să nu fie mai mare decât cea din gândul meu...
Și-ai să-ți vezi în ziua-aceea tronul cu pământul, una!...
Vor porni din cer să cadă valuri, valuri de drepate...
Valul morții tot mai aprig va veni și tot mai greu...
Impărate... împărate...

Să te ierte Dumnezeu!...

Z. Bârsan.

În sfârșit repetăm că prin acest împrumut național conducătorii poporului nostru, Consiliul dirigent, a ținut să deie prilej bun tuturor Românilor, băncilor românești și instituțiilor să-și măntuiască la timp averea lor la coroane ungurești, în avere românească de lei. Cine înțelege aceasta, va face bine, să o arete și altor oameni de-ai noștri. Dar cine nu ar vrea să se folosească de acest prilej să-și țină și mai departe coroanele pe fundul lăzii, cu coroanele va rămânea, spre paguba lui însuși: nouă să nu ne bage de vină.

Noi credem de ajuns dacă punem în vedere cetitorilor noștri înțelegători lucrurile de mai sus și ei vor ști, ce este de făcut.

Plătirile se fac deodată cu subscrierile, la toate băncile românești. Luând în seamă greutățile de călătorie deocamdată nu s'a pus nici un termen pentru încheierea subscrierilor. Încheierea coalelor de subscriere se va publica cu cinci zile mai înainte.

Domnul I. Iorga despre trădătorii dela noi.

Într'un număr al gazetei „Neamul Românesc” marele patriot român, care este prof. N. Iorga, vorbind despre trădătorii dela noi din Ardeal zice următoarele:

„Speța aceasta adecă trădătorii au cuprins în părțile ardelenesti personaje pe care neamul le-a înscris de multă vreme și cu caractere indelibile (ce nu se pot șterge) în cartea neagră a trădătorilor. *Oricât ar căuta acum să lapede putreda piele de șerpe, proesul lor e de mult încheiat.* Să nu ni se spuie de serviciile pe care le-au putut aduce! Am auzit doar pe Mangra spuind că prietinia lui cu Tisza a făcut să se păstreze neatînse școlile bihorene. Cât de mare să fi fost acest folos, plătit cu prețul neasămănat al onoarei personale și al demni-

tății naționale, nu putem ținea samă de dânsul. Sunt oameni cari și-au luat răsplata.

Fără o vastă orientare, adecă o mare știință, în cea mai adevărată cultură, fără puțința de a-i da o valoare actuală, de a grăbi idealul să se schimbe în realități văzute, în zădar se îmbulzesc personalități cărora le putem da totul, dar un lucru nu: *dreptul de a ne conduce.*”

Adecă dl. N. Iorga vrea să spună că trădătorii neamului nu mai au dreptul să ne conducă și să țină vorbiri. Adecă aceea ce-am spus și noi în „Gazeta Poporului”.

Scrisoare din Maramurăș.

Sighetul-Marmației 16 Martie 1919 n.

Cu intrarea armatei române s'a trezit tot ce a fost sănătos la viață românească. Ba chiar și uscăturile și coadele de topor încep a-și bate pieptul, în care „zic zgomotos” că bate inimă de român. Cum lemnele sunt scumpe avizăm lumea lipsită să vină să și le ia. Nici că să putea altcum. Regimentul românesc de-aici în frunte cu ofițeri ca dnii locotenent-colonel Gheorghiu și căpitanul Constantin Luca au făcut minuni. Mai ales că și elementul a fost excelent. Se putea efect mai bun, ca ciangăii, cari dădeau lecții de limbă și românism nepoților lui Dragoș? Și telefonul a stat în acest serviciu: — „Hallo! cine e la készülék?” — întreba la centrală moroșanii — „Aici la aparat soldat Grigore, domnule!” era răspunsul. Și de atunci și „mașina și tavrada și készülékül” și-au dat doritul sfârșit. Pe un șef de postă român soldatul Ion, ceangău neaoș, la îndemnat să și păstreze demnitatea respectându-și limba.

Regimentul este fala neamului întreg. La 16 Ianuarie nou a pornit la 3 ore dimineața

ca să salveze Sighetul și Maramureșul de bolșevicii ucraini. Au făcut pe jos 73 kilometri, după un mic popas în Brulești

compania condusă de dl căpitan ca avangardă a atacat Sighetul în 17 Ianuarie la orele 3 dimineața și cu

a bătut 850 bolșevici ucraini armați cu 6 mitraliere și 2 tunuri. După o luptă de 38 minute ucrainii bolșevici au fost prinși. La luptă au luat parte și bravii tineri maramureșeni:

Mi-au povestit plini de admirație, că soldații români se bat ca lei. Sunt excelent instruați, bine armați, au disciplină nemai pomenită și inițiativă curajoasă fără păreche. În lupta dată la Cămara-Sighetului sergentul Iosif Gabor cu 12 bravi primește ordinul de-a ocupa secția de mitralieră dela bolșevici. Eroul își are hotărârea gata: e superflu să jertfească secția prin asalt ajunge dacă atacă unul. Poruncește ficiilor să se scutească, și dânsul cu revolverul în mâni sare asupra dușmanului, 6 gloanțe nu-l răpun, ajunge mitralierele, împușcă servanții, și cei 12 ficiori au ocupat mitralierele dușmanului, dar Iosif Gabor moare pe câmpul de onoare cu ultima comandă pe buze: „ficiori înainte, tot înainte!”

Eroul desrobirei Maramureșului a fost așezat pe catafalca în biserica din Sighet în cosciug deschis. Prohodul l'a servit clerul maramureșan în frunte cu preotul regimentului părintele Ciosu. Pe rând au venit dl colonel Gheorghiu, căpitanul Luca și camerazii să dea mortului sărutarea din urmă. Cei 12 camerazi pentru cari s'a jertfit eroul, sărutând fruntea-i, mulțumeau. — „Mulțumesc, că mi ai făcut să-mi revăd satul”. — „Mulțumesc pentru copiii mei” — „Mulțumesc pentru femeia și părinții mei” — „In veci nu te voi uita”. Vorbirea părintelui Ciosu pe scurt rezumată sună: Vulturul vultur naște, ca un vultur care își apără cuibul așa s'a svărlit sergentul Iosif Gabor, în marea inamicilor, ca să ne apere scumpul Maramurăș de năvălirea dușmanilor. Cu dor nespus a venit acest erou de pe apa

Un leac bun.

Pe Florea lui Găvrilă îl sfătuiseră tatăl său cu limbă de moarte să nu se însoare din satul lor, că de și femeile din sat erau frumoase, curate și harnice, nu-și puteau stăpâni gura nici decum. Ori-ce taină le spuneau bărbaiții, nu erau sănătoase dacă nu le-ar fi spus vecinei ori celor cari le pizmuiau starea și norocul.

Florea, vrând să îplinească sfatul dat de tatăl său pe patul morții, bătu cale de 3 poste în sus și în jos de valea Crișului, și-i păru că-și găsi norocul în o frumusețe de fată din satul Brădet. După puțină socoteală el se cunună cu Firanda și o duse acasă în Curățele după ce ținură nuntă în 3 zile și în 3 nopți. Florea vesel că-și aflase o așa frumusețe de fată nu se mai știa numai tot în jurul ei. Plecau la olaltă la lucru, seara veneau împreună și nu era treabă a bărbatului, care să n'o fi știut și Firanda. Florea se codea la început să i spună toate, dar muierile și fetele de nașcaz, că nu picase vreuna dintre ele la atâta amar de avere, ci o străină, o învățaseră pe Firanda să scoată toate tainele din bărbat. Dar oare de ce?

Femeile se învățaseră una din alta să afle toate trebile ascunse ale bărbaiților ca apoi de vor ajunge la sfadă să nu se apuce

de ele, căci îndată îi înfricau că spun lumii toate. Și aflaseră ele leac bun, nu-i vorbă, iar pe bărbaiții nimeni nu-i făcea băgători de seamă.

Cum spuse și pe Fivanda o învățaseră muierile, ca nu cumva să aibă Florea tihnă. Așa vreau ele să se răsbune, că-și căntase nevastă în alt sat.

*

Era necăjit bietul Florea, căci îndată ce nu se înțelegea cu Firanda sa, și o muștra pentru purtarea ei, ea îl înfrica că se face doborâșul (dobașul) satului. Mai înghițea amarătul, ba mai striga, dar tot gândea ce-ar putea face, dar nu era modru să-i facă leacul. Nu era nici el așa de aspru de fire să fi știut tăcea, s'o bată nu-l lăsa inima; că-i era dragă ca sufletul. Dar femeia-i tot femeie și-n cealaltă lume, își gândise Florea. Când se uita la el cu ochi frumoși, era gata să-i îplinească ori-ce dor ar fi avut.

A chibzuit el mult-mult și cufundat în gânduri, trecea în sus pe iazul morii de nici nu băgase de seamă, că-ajunse noaptea în pădure. Să se întorcă acasă era prea departe și se gândi să doarmă acolo. De groaza gliganilor (mistreți) se sui într'o răchită bătrână și vru să se bage într'o bortă, ear — minune — când puse cel dintâi picior, într'o căldare plină cu vârf

de galbini, erau așa de mulți deși putea măsura cu ei nevasta.

I-a fost mare bucuria și noaptea întreagă n'avea alt gând, decât cum să-și ducă acasă comoara. Dar toată bucuria i-o strică nevasta, căci îl apucau sudori reci când se gândea, că într'o bună zi îl dă de gol și l' spune lumii și atunci trebuia s'o împărțească comoara. Apoi el porni de acasă aseară chiar pentru că nu s'au putut înțelege.

Nu-i mai era lui așa de galbini acuma, ci se socotea cum să-i înfunde gura Firandei. Dacă îi dă jumătate, îi vor trebui toți și sfada-i gata.

Se tot gândi Florea și mulțami lui Dumnezeu că i-a îndreptat pașii aicea. S'a și legat să cinstească bisericii și școalei câte 100 galbini și visând câte bunătăți va face multora din cei mai lipsiți, iată că răsări și soarele. Porni el acasă să-și aducă carul să-și poate încărcă comoara.

Pe drum află el modrul cum să rămână comoara în mâna lui și să nu o strice nevasta pe lucruri de nimica în vremea asta de război, când nu știi ce vei mai avea mâine. A socotit, că după daniile ce-și puse de gând să le facă, să-și cumpere pământ că acolo știa că nu-i va pierde cu totul.

Ajuns acasă se luă cu buna pe lângă nevastă și căută s'o ogoiască (împace). În-

Moldovei ca să vadă locul de unde a plecat Dragoș Vodă, a venit să prăznuiască sfânta zi a eliberării fraților săi din robia ungarului viclean. Un glonț i-a străbătut inima nobilă chiar când a văzut țara fâgăduinței, a cărei libertate atât a dorit-o. Suflul de erou care și-a fost puțin 17 gloanțe primite în giganticele lupte dela Oituz, acum și-a fost dat să te jertfești națiunii. Muierea și micii copilași degeaba te așteaptă. Dumnezeu îi va mângâia, și răsplata neamului recunoscător le va ușura pierderea“....

A fost purtat de camerazi pe arme cu comp. de onoare și salve cum numai românii știu parada. Recunoștința neamului desrobii începe a se și arăta. S'a colectat în mica comună Văleni 2100 cor. pentru ajutorarea familiei lui Iosif Gabor.

Boboteaza a fost sărbătorită cu alai ca nici odată, slujbă, paradă, banchet, și salve de tunuri. La auzul tunului jidanii ginneau: — „Nu? în cine împușcă rumunii? — „Șmăle tu ești prost! Impușcă Dumnezeul ungarilor!“ răspundea Moșe-iaib. La 24 Ianuarie s'a serbat prin slujbă, paradă militară comandată de dl major Clement, și banchet unirea principatelor și România-mare. Vorbirea minunată a dlui loc. colonel Teodor Gheorghiu a fost la înălțimea unei lecții la universitate. Toate merg bine, de surprinderi nu poate fi nici vorbă. Astfel își împlinește armata și o misiune culturală cu mult succes și tact.

Invățătorul Ioan Bilț Dancuș, din garda din Săpânța după chinuri groaznice de 3 zile a murit în Sătmar. Glorificând Bilț pe eroul Iosif Gabor în „Statul“ din 24 Ianuarie 1919 scrie: Tu ești și vei fi sfântul nostru. căci al nostru ai fost și până acuma. Strămoși tăi de aici au plecat la Moldova de unde ai venit a ne elibera“. — Pe sine s'a glorificat. În lăcașurile nemuritorilor Iosif Gabor și Ioan Bilț Dancuș istorisesc strămoșilor Dragoș și Bogdan voievozi norocul ce a ajuns neamul lor iubit. Teroarea

ungurească a îndemnat sub steag 1500 voinici din Maramurăș sub steagul regimentului. Voluntarii au reo-

cupat deja Săpânța. În curând vom răsună și moartea eroului Iosif Bilț Dancuș. Ungure ține minte! *Coresp.*

Regina Maria la Paris.

Pe străzi. — La librărie. — Primirea ziariștilor. — Peste tot simpatie și grija țării. — Ziariștii din toată lumea la Regina.

Am scris în numărul trecut al „Gazetei Poporului“ despre minunata primire ce i-s'a făcut reginei Maria la Paris. Astăzi continuăm cu noii amănunte:

Regina a făcut o plimbare pe jos pe mai multe străzi precum pe Rue de Rivoli pe arena des Champs Elysees, pe Rue dela Paix.

Suverana a intrat într-o librărie unde a cumpărat mai multe cărți, într'un magazin de noutăți și în alte magazine.

Pe drum lumea o salută cu căldură și de mai multe ori trecătorii au strigat „să trăiască“. Regina face să crească în fie-care clipă însuflețirea populației care așteaptă să arate sentimentele sale de simpatie.

O mulțime de femei pe stradă au întâmpinat-o cu flori și Regina nu s'a sfiit să schimbe cu multe fete tinere, cari o salutau, cuvinte de iubire.

Suverana a eșit din nou în oraș cu principesele Elisabeta și Maria și s'a plimbat în oraș pe jos. Dar partea cea mai interesantă a zilei a fost primirea ziariștilor.

Nu știu dacă vre-odată un suveran a primit cu atâta simplitate atâția ziariști. La ora 5 seara a venit trimișii gazetelor franceze. Regina i-a primit în salonul ei, în mijlocul unui număr mare de coșuri cu flori cari îi vin din toate părțile în semn de iubire. Am văzut adineauri niște trimiși ai studenților facultății de litere și filosofie, aducând Reginei un coș mareț de flori și o scrisoare de simpatie. Florile vin din toate părțile și toată ziua.

Delegația franceză a fost prezintată de d. Victor Antonescu ministrul nostru la Pa-

ris. Regina ședea în mijlocul celor chemați, cărora le-a vorbit liber despre toate chestiunile: despre vitejia soldatului român, despre lipsa, despre mizeria îngrozitoare în care se află populația și mai ales despre încrederea sa și a poporului în biruință, despre situația militară a României după tratatul dela Brest-Litovsk, despre toate și cu o libertate care a însuflețit pe ziariști.

Vizita francezilor s'a sfârșit la șase fără un sfert. A venit apoi comitetul ziariștilor italieni, care avea în cap pe d. Luigi Barzini, unul din cei mai iscusiți ziariști italieni. Pe la șase și un sfert Regina a primit delegația ziariștilor anglo-americani înfățișând marile ziare din Anglia și America. Împreună vorbirea pe același ton de simpatie, a făcut asupra tuturor o impresie adâncă. Regina cere fără încunjur ajutor pentru populațiile noastre. Pe la șapte fără un sfert Regina s'a coborât într'un salon al hotelului unde se găseau adunate doamnele române, iar pe la șapte Regina a venit să stea de vorbă cu altă deputație de ziariști compusă din reprezentări din toată lumea. Toate țările erau înfățișate și toate zărele de azi publică articole minunate asupra acestei vizite.

Regina a terminat primirile de abia pe la ora șapte și jumătate.

În ziua următoare dimineața Regina s'a dus să vadă pe dl Clémenceau.

Condusă de d. Victor Antonescu, Regina a venit la președinția consiliului la 11 dimineața. O companie de infanterie cu drapelul dădea onorurile, iar muzica gârzelor

ainte de a prinde boii la car, mai plecă odată în pădure să-și însemne bine borta. Trecând pe lângă iaz, văzu trei păstravi mari de cari n'a mai prins. Se aruncă în apă și într-o clipă îi scoase de sub pietri. Se bucura, că are cu ce-și împăca nevasta. Mai făcu câțiva pași și auzi niște pui de țarcă ce plângiau după mama lor. Florea scoase puii și puse păstravi în cuib, iar puii de pasere îi așeză în vârșea (coși împletit din nuiele cu care prind pești) ce o lăsase mai de mult în apă. Aflând apoi galbenii se reîntoarse acasă să vină cu carul după căldarea grea.

Banii fiind grei, nu i-ar fi putut cobori singur, iar să cheme un străin, nu vrea. Zise deci nevastei sale: Firando vină să-ți arăt ceva. Nevasta, curioasă cum era, nu l'a mai întreat ce și cum, ci porni îndată la drum. Când ajunseră la vârșeaua așezată în iazul morii, Florea zise nevastei: uită te ce-i acolo. Firanda scoase puii de țarcă și nu se putea mira îndeajuns, că a prins vârșea puii de pasere. Mai merg ei câțva vreme și iară o oprește bărbatul: privește colo lângă creanga cea uscată în răchită! Femeia se'ntruci văzând cum spânzură peștii din cuibul țarcei.

Era mai ruptă de oboseală și foame nevasta, când o îndreptă bărbatul în bortă. De bucurie îi peri pe o clipă graiul, apoi

începu să zbiere cât o ținea gura, de-și luaseră toate jigăniile tâlpășița din pădure.

Venindu-și în ori, îi fu teamă să se prindă de ei, că-i veni în minte povestea babei cloanța din sat, care i spuse mult despre vâlfele (deavolul) cari șed pe banii ascunși în căldăruțe. Florea o îmbărbătă și îi spuse, că părintele în biserică i-a luminat, că strigoi și vâlfe nu sunt și că le-au născocit oamenii, și n'are să se teamă de nimic. S'a mai îmbărbătat nevasta, și încercând ei căldarea pe care o acoperiseră cu otavă multă, pornisă acasă unde au sosit numai noaptea târziu.

Nevasta nu-și mai închise ochii, ci visă hainele, cărpele și năfrămile frumoase ce și le va cumpăra pe banii și se vedea cum va fi ea cea mai frumoasă nevastă în sat. De bărbat nu o durea capul; lui îi ajunge de își va lua o cujmă pentru iarnă. Bărbații — zicea ea — n'au lipsă de nimica.

Florea, dacă văzu că nevasta pradă banii pe lucruri de nimica, îi lăsă câțiva, iar ceilalți îi ascunse dinaintea ei. Când i se gătară banii, nevasta ceru să-i mai de; el îi spunea, că teacă, că pungă — nu mai are că i-a pierdut și o ținea tot cu vorbe, dar bani nu-i dădea. Firanda i-a făgăduit, că nu-și va deschide gura, îl înfrică pe bărbat, că de nu-i va da bani să-și cum-

pere cizme nouă, îi va povesti în sat și că nu i-a dus galbenii la casa satului.

Bărbatul nu s'a temut și nu-i dădu bani. De aici se certară și nevasta porni în sat strigând ca mușcată de șarpe, că bărbatul ei a lucrat cu diavolul, că nu-i om curat, și când văzu, că nu-i dă nici așa bani, spuse curat, că au adus acasă o căldare de bani fără ca să-i arate primarului din sat și-l pără înaintea domnului notar.

Bărbatul fu chemat înaintea judecătorilor satului și-l întrebă de galbenii. El spuse că n'are știre de ei și, că nevasta lui de supărată ce-i cu bătaia, poate și-a pierdut mințile, și i-se rupe inima de durere. Nevasta strigă în gura mare că nu spune adevărul, căci a adus împreună galbenii noaptea cu carul. Când și cum?! o întrebă bărbatul. Ea povesti din nou calea cu carul. În ce vreme? întrebă bărbatul. Știi — zise muierea — când am aflat puii de țarcă în vârșea așezată în iazu morii. Auziți oameni buni, răspunse Florea, puii de țarcă în vârșea pusă în vale. Femeia asta — vai amărâta de ea — nu-i limpede la minte. Nu miști bărbate, zbiere nevasta, ști tu prea bine, că doar n'am beut nici unul nimica. Când — o întrerupse bărbatul? Da nu te mai face, că doar sunt cu mintea întreagă, bărbate. Adă-ți numai aminte când am prins pești în cuibul țar-

republicane cânta imnul regal. Regina e veselă, salută larg cu un surâs care câștigă mulțimea. La scară a venit generalul Mordeș care a ajutat-o să coboare din automobil, iar la ușa a întâmpinat-o dl Clémenceau plin de veselie. Soarele, după ziua ploaiasă de ieri, a eșit din nou azi, ca un sprijinitor al gândurilor cari au adus-o pe Regina aici. Lumea e veselă, soldații curioși o cercetează cu privirea cu o luare aminte vie, dl. Clémenceau e foarte vesel.

Convorbirea a durat trei sferturi de oră și la eșire trupa a dat din nou onorurile, iar muzica a intonat imnul regal.

Dl Clémenceau care conduse pe Regina la trăsură chemase pe mareșalul Foch la minister.

Mareșalul sosește tocmai când pleca Regina și întâlnirea foarte pretinoasă se face în fața tuturor.

Regina spuse mareșalului că în vremea în care toate speranțele erau pierdute se gândea la el, și avea convingerea că ne va scăpa printr-o strălucită victorie. Mareșalul e măgulit, e vesel și arată Reginei sentimente de profund respect.

Dl Clémenceau e foarte vesel și spune dlui Antonescu că e de bucuros. „E mai bine așa — zice dl. Clémenceau. De cât să mă duc eu la hotelul Reginei e mai bine să primim o astfel de Regină, aici cu onoruri militare și cu mareșalul Foch“.

La plecarea automobilului, lumea a strigat Reginei „să trăiască“ cu foarte multă căldură. Publicul a făcut și dlui Clémenceau cu prilejul acesta o măreață salutare.

Regina Maria la Londra.

Paris. — Regina României a primit la palatul Ritz pe dl Jules Cambon, secretarul general dela ministerul de externe. Convorbirea a durat trei sferturi de oră. La orele 11 jumătate Regina era întovărășită de doamnele de onoare și de generalul Balif.

La orele 6 a avut loc la palatul Ritz o primărie. Regina era însoțită de principesele Elisabeta și Maria. (Ag. Dacia)

cei. Da, atunci am adus galbenii. Nici acum nu știi?

Judecătorii stăteau nemișcați și nu se știau mira destul. După-ce s'au sfătuit, ziseră și ei că nevasta trebuie să fie zmintită de minte cu durerile ce le-a îndurat și le era milă de ea, dar mai ales de Florea pe care l știau om harnic și se uita cu coada ochiului la nevastă sa, care după vorbele judecătorilor nici ea nu mai știa cum au ajuns peștii în cuib și puii de țarcă în vârșe și nu era liniștită pe urmă nici ea; oare are mintea întreagă ori ba. Muierile și prietenile ei, cari o învățaseră să scoată toate din bărbat, acum săreau și o bărfiau răsând de ea, nu-i mai dădeau acum sfat. Se simți rușinată Firanda noastră și nu-i mai veni să întrebe nimic de bărbat, dar și de muierile rele de gură să feră ca de foc. Se făcu muieră așezată și credincioasă.

Iar Florea de bucurie, că-și putu lepăsa așa ușor și lesne muieră, de bucurie puse 300 galbini în mâna părintelui din care să rămână bisericii 200, iar ceilalți școalei. El mai avea în ladă 500 de galbini și o nevastă bună în casă, cum pușini mai au...

Combinată dintr'o poveste auzită de
Nerva Traian Cosma
abs. de teol.

Berna, 14 — Din Paris vestește: M Sa Regina Maria a plecat azi însoțită de principesele Elisabeta și Maria și de damele de onoare, prin Dünkirk la Londra. Ministrul de externe Pichon, generalul francez Petain primul ministru Brătianu și directorul serviciului de siguranță din Paris au însoțit pe Regina până la Dünkirk. La plecarea reginei din Paris au fost la gară toți imputerniciții de stat din lume, cari se află azi la Paris, și mareșalul Foch cu întregul său stat major, Regimentul francez de infanterie Nr. 19, a dat onorurile militare până la plecarea trenului. M. Sa Regina va fi primită la Londra de familia regală a Angliei.

Germania întinsă la pământ.

Din Paris se vestește că condițiile puse Germaniei sunt din cele mai grele. Astfel nu i se va îngădui să aibă mai mult de trei stațiuni de radiotelegrafie adecă telegraf fără sârmă și cari nu vor avea voie să trimită știri politice. Mai departe se vorbește că Franța va avea trei ani de zile controlul liniilor telefonice și telegrafice cu străinătatea ale Germaniei.

Condițiile ce le pun Germaniei sunt așa de grele încât se crede că nu se va găsi guvern german care să le subscrie.

Tulburările ungurești din Cluj.

Cluj, 14. — În urma unui atentat mișlesc, săvârșit de unguri, împotriva unui plutonier din armata română, comandamentul militar din Cluj a ordonat oprirea tuturor teatrelor petrecerilor și întrunirilor, precum și închiderea localurilor la ora 8 seara.

În mod provizor s'a oprit și circulațiunea pe străzi după oara 8 seara.

Ceice calcă la prezenta ordonanță vor fi pedepsiți cu doi ani închisoare ori amendă până la 5000 de lei, sau și una și alta, după împrejurări.

Resortul afacerilor interne.

Circular

referitor la cursul informativ pentru secretarii comunali

Pentru pregătirea secretarilor comunali și cercuali (notari) se înființează un curs informativ pentru secretarii comunali, de 30 zile, cu începere din 15/28 Aprilie 1919, în următoarele orașe:

a) În Bistrița pentru județele: Bistrița Năsăud, Cojocna, Murăș-Turda și Solnoc Dobâca;

b) În Deva pentru județele: Alba-inferioară, Hunedoara și Turda-Arieș;

c) În Făgăraș pentru județele: Brașov, Ciuc, Făgăraș, Odorhei, Sibiiu, Târnava-mare, Târnava-mică, Treiscaune.

Ascultătorii din alte județe pot asculta după plac cursul din Bistrița ori Deva.

La cursuri vor fi admiși toți acei bărbați trecuți de 20 ani, cari au absolvat cel puțin patru clase medii.

Cererile de primire sunt a se înainta la prefectura județului cu reședința în orașul, în care se ține cursul și unde se pot câștiga orice informații.

Sibiiu, la 28 Februarie (13 Martie) 1919.

Iuliu Maniu,

144 1—3

șeful resortului de interne.

Rugămintele.

Cine știe ceva despre Silvăstru Pițigoiu din comuna Chirpăr, județul Sibiiu, fost soldat la reg. 31 și căzut prizonier în Rusia de unde din Luna Ianuarie 1918 nu mai avem nici o știre de el, este rugat a înștiința pe nevasta lui care mereu e în așteptare la vre-o știre

Ellsaveta Pițigoiu, din Chirpăr.

Dorințele Românilor la conferința de pace.

Conferința de pace care cercetează acum la Paris viitoarea hartă a lumii, este o comisiune de 10 membri, dând dreptul celor 3 mari puteri: Franța, Anglia, Statele Unite, Italia și Japonia să numească în comisiune câte 2 membri. Comisiunea pentru afacerile românești este alcătuită din 8 membri: La Roche și Tardieu din partea Franței, Crow și Leeper din partea Angliei, Day și Seymour, profesori universitari din partea Statelor Unite și Vanutelli și Marino din partea Italiei, Japonia n'a numit delegați.

În fața imputerniciților marilor puteri s'a cercetat afacerea României-mari la 31 Ian. n., când dl I. Brătianu, ministru-preș. al României, a arătat dorințele noastre asupra Banatului, iar a doua zi, 1 Februarie n. pretențiile noastre asupra Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. În urma acestei cercetări delegația a numit comisiunea specială care sub președinția lui Tardieu, a ținut mai multe ședințe.

Membri acestei comisiuni privesc afacerea românească cu multă iubire și, împotriva svonorilor răspândite de dușmanii noștri de ieri și de azi, — voința Românilor de-a fi uniți într'un singur stat național-românesc va primi aprobarea comisiunii. Nici un petec de pământ românesc cerut nu va rămânea în afară de hotarele României-mari.

La ultima ședință a acestei comisiuni care a avut loc la 22 Februarie n., a luat parte, ca imputernicit al Românilor din fosta monarchie Habsburgică, și dl ministru Dr. Alexandru Vaida-Voevod, care a sosit la Paris înainte cu câteva zile.

Dl Vaida este astfel al treilea reprezentant al României la conferința de pace, ceilalți doi fiind dnii Ion Brătianu și N. Mișu, ministru imputernicit al României la Londra. Reprezentanții României au fost însoțiți de dnii Alexandru Lăpădatu și Dr. Caius Brediceanu, în calitate de consilieri tehnici.

În ședința aceasta dl I. Brătianu a făcut o nouă cercetare amănunțită a cerințelor noastre, dând răspunsuri amănunțite la întrebările președintelui Tardieu, care a cerut mai multe lămuriri, mai ales în ce privește Bănatul.

Chestiunea Basarabiei și a Bucovinei nu mai întâmpină din nici o parte nici o împotrivire. Dl Brătianu a arătat istoria unirii acestor ținuturi cu România și a stabilit chizășia ce li se va da popoarelor mai mici neromânești din aceste ținuturi.

Afacerea Transilvaniei și Banatului a fost cercetată mai pe larg. Dnii Vaida și Brediceanu au dat și ei cu acest prilej lămuriri întregitoare mai ales în ce privește afacerile economice, canalizarea Murășului etc. aduse în discuțiune de președintele Tardieu. În ce privește Bănatul vorbirea dlui Brătianu, care a atins toate laturile acestei afaceri a dovedit cu un mare număr de dovezi, neputința de-a împărți acest ținut care a înfățișat întotdeauna o unitate geografică și politică, a lăsat urme adânci asupra membrilor comisiunii.

În aceeaș ședință s'a adus în cercetare și linia de demarcațiune din Ungaria. Pentru cercetarea acestei afaceri s'a ales o comisiune specială, care s'a întrunit la Versailles, în ziua de 25 Februarie n. (După „Patria“).

Impotriva celor ce fac grevă.

Consiliul dirigent și comănduirea armatei aflând că funcționarii dela tren, postă, telegraf etc. au de gând să înceteze lucrul și să se pună în grevă a dat următoarea poruncă grea:

Ordin circular Nr. 3599 urmarea ordinului circular Nr. 3557.

Conform ordinului M. C. G, 2911 din 12/3 1910 să face cunoscut că:

Toți funcționarii (Cale ferată telegraf, telefon, postă etc.) cari vor pune în grevă vor fi ridicați împreună cu toată familia lor în termen de 24 oare dela declararea grevei și vor fi trecuți peste linia de demarcație prin Sighetul Maramurăș. Ei nu vor avea voie a lua cu sine decât un geamantan.

Autoritățile respective sunt obligate a raporta telegrafic comandamentului numele funcționarilor cari călcând acest ordin au fost ridicați și trimiși conform prescripțiunii de mai sus. Comandamentul trupelor din Transilvania.

General Moșoiu, m. p.

Ordin circular Nr. 3557 (Sect. Inf.)

Fiind informat că cu începere dela 15 Martie a. c. st. n. funcționarii dela C. F, din Transilvania au intențiunea a se pune în grevă, marele cartier ordonă a se aduce imediat la cunoștința tuturor funcționarilor de căi ferate, că toți funcționarii cari se vor pune în grevă, vor fi ridicați împreună cu toată familia lor în timp de 24 de oare dela declararea grevei și vor fi trecuți peste linia de demarcație prin nordul Transilvaniei, prin punctele de debarcare care se vor fixa de marele Cartier.

Ei nu vor avea voie a lua cu ei decât un singur geamantan la plecare.

Biroul presei.

Greșala „Telegrafului Român“.

Telegraful Român, vorbind într'un articol de fond despre însemnătatea congresului preoțesc și ținuta pe care va trebui s'o aibă preoțimea în fața marilor întrebări ale viitorului, continuă astfel:

„Pentru a înfăptui zidirea măreață, se cere o muncă uriașă. În vreme ce „lucrătorii sânt puțini“, nu se poate face împărțirea între „buni“ și „răi“, dând la o parte poate numeroase talente și harnice puteri“.

Iată o mare greșală! Telegraful Român, care este un organ al bisericii, ar fi trebuit, credem, să judece lucrurile din alt punct de vedere. Nu voim să fim judecătorii coloanelor lui. Ținem însă a lămuri deosebirea ce este de lipsă să se facă cu tot prețul între „buni“ și „răi“. Și mai cu seamă atunci când este vorba de biserică, această instituție înzestrată cu cea mai înaltă menire morală.

Iată spre pildă, cum ar fi fost cu dreptate să scrie organul oficial al bisericii:

„La alegerea persoanelor puse să administreze oficiile publice, să se caute cu mai multă luare aminte în privința însușirilor morale decât în privința talentului și altor însușiri alese. Cele mai înalte însușiri sufletești nu pot să înlocuiască însușirile

morale; și din pricina aceasta cea mai greșită și primejdioasă faptă este, să se deie oficii publice bărbaților *talentați*, însă lipsiți de orice fond sigur moral, pentru că făcută în bună credință, greșala unui neprișor nu odată nu i așa de primejdioasă în urmările ei pentru binele obștesc, ca faptele unui om cu moravuri din fire stricate, care în urma talentului său are puțința de a-și desvolta și a-și ascunde stricăciunea sa“. (Swift — Petrov: *Evangelia ca temelie a vieții*.)

Ce zici, scumpe confrate? Nu s'ar potrivi a scrie mai bine în felul acesta, cu deosebire acum, în preajma congresului preoțesc, sau poate nu peste mult în preajma sinodului? Nu inimi „iertătoare“, cum ceri dela preoțime, ci inimi drepte, lămurite, neșovăitoare, gata de a aduce orișice jertfă, dar pregătite deopotrivă și pentru de-a cere *socoteală* și *dreptate* dela cei vinovați de fărâdelege.

Crâmpeie din trecutul politic.

O gazetă din Sibiu, punând în vorbă trecutul politic al asesorului N. Ivan, continuă în chipul următor: „De 20 de ani încoace părintele Ivan a vorbit în numele poporului la comitat, la magistrat și la comitetul național“. Este adevărat. Părintele asesor N. Ivan a obicinuit nu numai să vorbească ci și să scrie prin gazete. Cum a vorbit însă și cum a scris, aceasta se vede că supărata surată din strada Măcelarilor, nu știe. S'o ajutăm deci noi întru neputințele ei, ca să-și cunoască mai bine colaboratorii și trecutul lor politic de două decenii.

În scopul acesta unul din colaboratorii noștri, cu un trecut politic mai puțin strălucitor decât al părintelui asesor, ne trimite spre publicare următoarele:

„Marele public românesc își va fi aducând de sigur aminte despre sfătuirile puse la cale cu atâta viclenie de cătră fostul prim-ministru Tisza cu comitetul partidului nostru național și despre pertractările urmate în anii 1913 și 1914, spre a se înfăptui o împăcare între Români și Maghiari.

Aceste pertractări, fiind-că comitetul partidului național, nu s'a lăsat prins în cursă, și a respins cu indignare orice îngăduire pe terenul național, nu au dus la rezultat dorit de contele Tisza, adecă au dat greș.

Sfătuirile au dat greș cu deosebire din pricina, că comitetul nostru nu a recunoscut *idea de stat național unitar maghiar*, una dintre condițiunile mai însemnate puse de contele Tisza.

Dar ceea ce nu i-a reușit contelui Tisza să ajungă cu întreg comitetul în anul 1914, adecă de a recunoaște punctul de vedere al *idei de stat maghiar*, — i-a reușit în 1915 prin mijlocirea vicepreședintelui comitetului partidului dl asesor N. Ivan.

În toamna anului 1915 s'a înfățișat înaintea fostului domnitor Francisc Iosif, sub conducerea lui Tisza, reprezentanții tuturor comitatelor din Ungaria.

Ca imputernicit al municipiului Sibiu s'a „îmbulzit“ să ia parte și îndrăznețul asesor și vicepreședinte al comitetului național.

D-sa cu prilejul petrecerii în Viena, adumbrat de duhul lui Tisza, într'o convorbire avută cu un gazetar dela jurnalul

„Reichspost“ a ținut de bine să spună următoarele lucruri pe cari le dăm mai jos.

„Un redactor al marelui ziar Vinez *Reichspost* a avut o întâlnire cu mai mulți membri din deputațiunea omagială, care s'a prezentat în 2 Septemvrie n. c. în fața monarhului între ei și cu domnii Aurel Vlad și Nicolae Ivan viceprezidenții comitetului național român dela noi și reprezentanți ai poporului român din deputațiunea omagială, cari au făcut apoi în fața redactorului declarațiile următoare asupra situațiunei.

Domnul *Nicolae Ivan* asesor consistorial s'a pronunțat astfel:

Amintiri vechi istorice ne leagă pe noi românii din Viena. Prezentarea noastră de acuma la poalele tronului nu mai poate apărea ca demonstrațiune, ca la alte ocaziuni începând dela prezentarea jalbei intitulate „*Supplex libellus Wallachorum*“ din anul 1792. Astăzi se prezentează România în fața supremului Domn ca în fața celui mai nobil binefăcător al lor cu cooperarea și aprobarea ministrului prezident al Ungariei, ca cetățeni credincioși ungari de naționalitate română, trimiși de conaționali lor, din partea municipiilor în cari trăesc, pentru a oferi dovada, căci în bine și în rău țin cu credință la casa domnitoare, că-și dau sânge și avere pentru existența monarhiei și că toate le fac pentru a lumina poporul, că e în interesul culturii și civilizației de a-i ținea pe dușmanii noștri ai tuturor, pe ruși departe de granițele noastre. Neîncrederea, care durere a făcut mari ravagii, a dispărut în urma războiului și se va naște o Ungarie cu naționalități satisfăcute, o țară unită și de neînving, în care fiecare cetățean ia parte la conducerea ei și se simte bine.

Suntem pătruși de tot de vremile mari în care ne aflăm. Din ziua primă a mobilizării până astăzi noi românii ungari, ne-am făcut datorința față de patrie pe câmpurile de luptă cu bucurie însuflețită și suntem mândri, că cu sângele fiilor noștri am putut dovedi de nou dinastiei și monarhiei probata credință română. Partidul național român, în înțelegere cu înaltul cler român, și a ținut de datorință a pune la o parte sub durata războiului întreaga activitate politică și a-și pune toate puterile, toate jertfele, fără restrângere, fără condiție la dispoziția tronului și a patriei.

N'am pretins nimica pentru aceasta și ar fi lucru necuviincios a face afaceri politice din convingerile noastre. *Avem încredere, că guvernul ungar condus de un om plin de considerații, ca contele Tisza, va fi gata să îndeplinească dorințele românilor loiale în cadrele *idei de stat maghiar*. Dorințele acestea sunt cunoscute ministrului prezident, contelui Tisza, și în scrisoarea pe care a adresat-o metropolitului Mețianu, a pus deja în vedere parțială împlinire a acestor dorințe, cari se refer mai ales la școală și la biserică, dar și la o altă arondare a cercurilor electorale mai dreaptă pentru validitatea drepturilor politice ale românilor din Ungaria. Noi românii vom contribui sigur, la această operă mare a înțelegerii care va da monarhiei după războiu puterea de a duce la bun sfârșit, vindecarea ranelor celor multe. Ce binecuvântare ar fi aceasta pentru noi toți! Se poate că aceste zile din Viena au să formeze zoriile unui nou viitor“.* (Din „*Telegraful Român*“.)

Până aici am lăsat să urmeze cuvântul asesorului N. Ivan. Să adăogm însă și noi câteva vorbe. Prin faptul că dânsul a recunoscut împărțirea românilor cu unele drepturi subțiri și anemice în cadrele ideii de stat maghiar, s'a făcut vinovat de trădare și renegare. A recunoaște ideea aceasta însemnează a da la o parte dreptul cel mai de căpetenie al unui popor: *dreptul limbei și-al ființei sale*. Însemnează a recunoaște că tu nu mai ești român, ci maghiar, și gândul mișelesc al maghiarizării precum știu, i-a și mânecat pe asupritorii noștri. Tot ce doreau, era să mărturisim odată că suntem *unguri cu buze românești*, cari grăim numai din întâmplare în limba noastră. Și lucrul acesta grozav l-a recunoscut părintele asesor N. Ivan, fără de nici o remușcare de conștiință. Cu toată trădarea săvârșită, într'un articol scris cu prilejul adunării dela Alba-Iulia, părintele asesor avea curajul să înfiereze cu vehemență faptele unui Arsenică (Vlaicu), poreclindu-le de trădare de neam mârșavă și rușinoasă. Dar nemernicul de Arsenică nu făcuse altceva decât că recunoscuse și el potrivirea românilor în „cadrele ideii de stat maghiar”. Fiind însă mai consecvent, adevărat urmând vorba și cu faptă, a lucrat fără de nici o șovăire pe drumul pe care apucase. Părintele asesor, care este însă foarte precaut și foarte diplomat, văzând păcatul ce-l săvârșise față de poporul românesc, a umblat să dereagă ceiace stricase. Întru cât i-a reușit să repareze spărtașura din coperișul casei naționale nu știu, să ne-o spună surata din str. Măcelarilor, care, dacă vrea să-și cunoască și mai bine colaboratorul, n'are decât să ne roage frumos, și-o vom sluji și cu alte amănunte mai vechi și mai nouă.

Și azi după ce ideea s'a prăbușit ce vedem? Vedem, că acelaș domn se îmbulzește la alaiuri și strigăte, ca și când întâptuirea României mari ar fi meritul lui.

Dnul I. Agârbiceanu în conferința „Plozia cea binecuvântată” spune celor ce se îmbulzesc: „mai multă umilință”.

Recomandăm îndeosebită atențiune a părintelui discursul D-lui Agârbiceanu.

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 23 Martie 1919.

M. S. Regina României la Clemenceau. Vinerea trecută la ora 11 jum., dim. Regina României a fost la ministrul francez spre a face o vizită d-lui Clemenceau. Un detașament din reg. 11 de infanterie, înșirat în curtea ministerului, a dat onorurile militare iar muzica gardei republicane a cântat imnul național român. Suverana a fost primită la intrare de generalul Mordaco șeful cabinetului militar al președintelui consiliului. După ce s'a întreținut cu d. Clemenceau M. S. Regina condusă până la trăsura de d. președinte al consiliului a plecat salutată în strigătele unui public foarte numeros adunat în fața ministerului.

Chemarea unor noi contingente. În curând vor fi chemate sub arme 2, eventual 3 contingente noi. Interesele înalte ale statului pretind să fim perfect asigurați față de ori ce încercare dușmănoasă, pornită din ori care parte, în contra vieții României.

Wilson vine din nou în Europa. Președintele Wilson s'a imbarcat din nou la Boston pentru Paris. El a declarat înainte de plecare: Cu durere trebuie să spun, că în Europa s'a aprins din nou o mică flacără. Plec cu mare hotărâre a stinge această flacără, din care s'ar putea naște izbucnirea unei revoluțiuni în întreaga Europă. Datoria noastră e a găsi o formă pentru împăcarea celor două partide. Convingerea mea este, că-mi va reuși să sting această flacără.

Se reîntorc prizonierii români din Germania. În zilele trecute au sosit cu vaporul „Dacia” din Toulon 452 prizonieri români foști în Germania, care au stat 3 luni în diferite câmpuri din Franța.

Ei sunt din contingentul 1890 până la 1901. Ei declară că au fost foarte bine tratați de francezi, au uniformă franceză. Mai sunt în Franța încă vre-o 10000.

În Galați ei sunt găzduiți la cazarma reg. 3 artilerie.

Dintre prizonierii români din vechiul regat aflători în Germania au sosit până acum trei transporturi cu bolnavi, cam la vre-o 2000 de oameni. Au mai sosit afară de aceștia încă 3000 de prizonieri, cari sunt reținuți pentru moment în carantină. Se speră că până în luna Iunie toți prizonierii români din Germania vor fi repatriați.

Gazetele Franceze și mișelile Maghiare din Ardeal. Toate ziarurile parisiene se ocupă de ororile făcute de unguri față de români și cehoslovaci, condamnând politica de azi a guvernului republican maghiar. Ziarul „L'Echo de Paris” declară că politica nenorocită a guvernului maghiar înseamnă deplina ruină a Ungariei. Este o politică cu totul greșită aceea de a comite orori față de un popor, de care îi leagă interese comune în viitor, adaogă acelaș ziar. Un popor care secole de-a rândul a luptat contra Franței nu merită nici o simpatie, iar ultimile fapte îl înstrăinează cu desăvârșire.

Înștiințare. Cu considerare, că bancnotele de 25 și 200 coroane emise de banca austro-ungară în Octomvrie și Noemvrie anul trecut nu sunt scoase din circulațiune, Resortul Finanțelor a ordonat tuturor perceptoarelor să primească aceste bancnote, ca plăți. În urmare publicul nu are motiv a refuza primirea bancnotelor amintite. *Resortul Finanțelor*

Cât costă aurul? Prețul aurului s'a ridicat din nou. În Viena 1 kl. de aur se vinde cu 12.000 cor., iar argintul cu 760 cor.

Târgul la Ocna Sibiului, atât de vite cât și de marfă, se ține tot într'o zi în 29 Martie stil nou 1919.

Ocna Sibiului 13 Martie 1919.

G. Bărbat, primari.

Un spion ungar prins. Detectivii din Sibiu au arestat pe un anume Karácsonyi Jenő, ofițer în armata maghiară, care a venit la Sibiu cu documente false în care e înfățișat ca un călător comercial. S'a dovedit în mod neîndoiebnic că acest nenorocit avea însărcinarea a face spionaj. Deasemenea s'a dovedit că Karácsonyi Jenő a omorât cu propria sa mână șapte români, în comitatul Aradului, iar pe alți viteji români legându-le mâinile cu sârma de telefon i a împușcat.

(Ag. Dacia.)

În ce chip s'a stabilit mutarea liniei de demarcațiune? Generalul Coandă în numele României a arătat interesul general pe care îl are antanta ca armata română să ocupe la nordul Murășului linia tratatului din 1916 ca să împiedece astfel bolșevismul propagat de guvernul dela Budapesta. A cerut neutralizarea zonei dintre această linie și Tisa. În Bănat roagă ca făgăduințele făcute de Franchet d'Esperey la București să fie ținute și sârbii să-l golească. Colonelul Dimitrescu a stratorit linia din punct de vedere militar. La sfârșit dl ministru Vaida într'o vorbire puternică a arătat faptele ungarilor care pretind o lucrare cât de repede pentru oprirea bolșevismului și salvarea prestigiului antantei.

Imprumutul României în Franța. Guvernului român i-s'a votat la Paris 100 milioane de franci împrumut cu 6 procente și pentru un timp de 4 ani.

Școală pentru profesori. În zilele aceste să vor publica condițiile de admitere la cursurile de profesori pentru școlile secundare. Cursurile se vor începe la 15 Iunie, probabil la Blaj.

Se vor ținea cursuri de limba română și pentru profesorii sași și unguri cari vor voi să predea limba română în școlile secundare confesionale streine, sau cari vor avea nevoie de limba română pentru ei înșiși.

Învățătorii români din Transilvania cari doresc să cunoască mai deaproape organizația învățământului primar din România, pot să-și procure calendarul școlar redactat de G. Nica secretarul liceului național din Iași. Calendarul cuprinde programa analitică completă a învățământului primar din România. Prețul 5 lei.

Biroul preseiei.

Apel către meseriași: Toți măiestrii din Sibiu, cari au ca învățăcei băieți de român sunt invitați a-i trimite la școala de meserii de stat din Sibiu—strada Orezului Nr. 13—încurjurând pedeapsa ce ar urma în caz de neascultare.

— Cătănia lui Râpă... — Măi Râpă fosta-i cătană? Fost Domnule la tocană! — Unde ai fost Râpo pe fronturi? La linguri și la profonturi! — Sună, Râpă, tuu tare? Aule-o ce mai cântare! — Dar de pușcă cum îți place? Aude Râpa și tace... (Unirea).

Cum vin trenurile la Sibiu? Din luna Februarie începând, trenurile circulează precum urmează:

1. Sibiu — București pleacă ora 5.44 p.m.
2. București — Sibiu sosește „ 11.00 a.m.
3. Sibiu — Copșa-mică pleacă, „ 6.20 a.m.
4. „ „ „ 4.02 p.m.
5. Copșa-mică — Sibiu sos. „ 11.35 a.m.
6. „ „ „ 10.05 p.m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă, „ 8.00 a.m.
8. Vințul de jos — Sibiu sos. „ 7.30 p.m.
9. Sibiu — Cisnădie pleacă „ 5.23 a.m.
10. Cisnădie — Sibiu sosește „ 7.04 a.m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „ 7.04 a.m.
12. Căneni — Sibiu sosește „ 10.30 a.m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fie-care Luni, Mercuri și Vineri 7.43 a.m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie-care Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p.m.

Un băiat

cu școală românească se primește ca elev la tipografia „Carpații” a „Gazetei Poporului”, strada Urezului Nr. 41.

Se caută 140 2-2

un învățăcel
din familie mai bună la croitoria
I. Măgean, Săliște.

Domnișoară germană se oferă ca
GUVERNANTĂ

Preferiți cei de dincolo de Carpați.
Adresa la Administrația
„Gazetei Poporului”.

141 2-2

2 tauri de bivoli

am de vânzare, cine are lipsă
să se adreseze la

Iacob Lăpădat,
Topârcea Nr. 32 a.

142 1-1

De vânzare

se află piei de cerb și capră
sălbatică. Cine are lipsă să se
adreseze la

143 1-2

Aurel Hideg, învățător
Felsőpodsága u.p. Alsószőlcsva.

ANUNȚI

Dacă aveți trebuință de tot felul de

MĂRFURI

trimiteți adresa D-v. exactă și veți primi
„Gazeta Poporului”

publicație specială pentru răspândirea
mărfurilor, direct dela producători cu
prețurile originale, în schimbul abona-
mentului de 8 lei pe an. 131 5-5

Director: **Gh. Diaconescu,**
Cordăreni-Dorohoi.

Regatul României.

Ministerul de finanțe.

Datorie publică.

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor. Sibiu.

Prospect.

În virtutea decretului-lege din Ianua-
rie 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor
emite bonuri de tezaur 5% din 1919, ga-
rantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur
are de scop a subveni cheltuielilor necesare
pentru noua organizare a funcțiunilor de stat
din teritoriile Transilvaniei, Bănătuului și păr-
ților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de
tezaur la purtător, de 200, 5000, 1000, 5000
și 10.000 în coroane austro ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faxi-
mile semnăturile Ministrului de finanțe al
Guvernului Regal Român, a Șefului Resortu-
lui finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassie-
rului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru
totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe
valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni
la toate casele publice. Cupoanele scăzute
vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lom-
bardate (depuse în gaj) la casele publice
(cassieriiile instituțiilor de stat) până la
50% a valorii nominale și cu o dobândă
de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe
valoarea lor nominală în plata pământurilor
parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o do-
bândă de 5% la capitalul nominal, în care
scop ele sunt însoțite de opt cupoane de
dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 Au-
gust 1919.

Statul Român va rambursa aceste bo-
nuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei,
pe paritatea, ce se va stabili între lei și
coroane. Se garantează însă detentorilor de
bonuri pentru 100 coroane nominal, mini-
mum cincizeci de lei.

Statul român își rezervă dreptul de a
denunța acest împrumut în întregime sau
parțial înainte de termenul fixat și în urma
unei publicațiuni speciale prin „Monitorul
Oficial” cu șase luni de zile înainte de data
fixată pentru chemarea la rambursare. În
acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi,
se va deduce din valoarea nominală a bo-
nurilor de tezaur.

Consiliul dirigent, resortul finanțelor.

135 4-5

Șeful resortului: **Dr. AUREL VLAD** m. p.

Bonurile de tezaur neprezentate la
rambursare, se prescriu după trecere de
30 de ani, iar cupoanele scăzute și nepre-
zentate la plată se prescriu după 5 ani
dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi
reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute,
distruse, sau furate, se vor libera proprie-
tarului duplicate în conformitate cu legea
decretată cu Nr. 3380 din 15 Noemvrie
1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei
legi se poate lua la locurile de plată.

CONDIȚIUNILE DE SUBSCRIERE.

În baza prospectului de emisiune, sub-
scrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur
de 5% din 1919 se va începe în ziua de
1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptorate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și pretari,
- la alte instituțiuni și particulari, pro-
văzuți cu autorizație specială din par-
tea Consiliului Dirigent, Resortul Fi-
nanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari,
adecă una sută coroane pentru fiecare sută
coroane nominal, care se va vărsa integral
la subscriere. Se observă, că drept plată
se vor admite numai astfel de bancnote
emise de Banca austro-ungară, cari sunt
date de mai înainte, sau inclusive 1 Oc-
tomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în
lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 len.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor
își rezervă dreptul să stabilească rezul-
tatul subscrierilor, reducându-le la suma,
ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i-se va liberă o chi-
tanță, constatând subscrierea și efectuarea
vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachi-
tanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună
cu opt cupoane de dobânzi semestrale se
vor eliberă cel mai târziu la 1 Iulie st.
n. 1919.

S'a înființat o nouă tipografie:

CARPAȚII Tipografia „GAZETEI POPORULUI”

în Sibiu, Strada Urezului (Reisnergasse) Nr. 41.
cum vii dela gară la dreapta, în față cu biserica Ursulinelor.

Primește să lucreze tot felul de tipărituri, precum: cărți, broșuri, reviste,
gazete și apeluri etc. Tot asemenea facturi, scrisori, plicuri, cărți postale, bilete de
logodnă și de cununie, bilete de vizită, anunțuri funebre, invitații la petreceri, bilete
de intrare și tot felul de protocoale, bilanțuri și acțiuni de-ale băncilor.

Rugăm pe toți cari voiesc să tipărească ceva, a se adresa la tipografia „Car-
pații” cu toată încrederea.

Un culegător și un elev se primesc.

Semnăm cu stimă:

Tipografia „CARPAȚII”